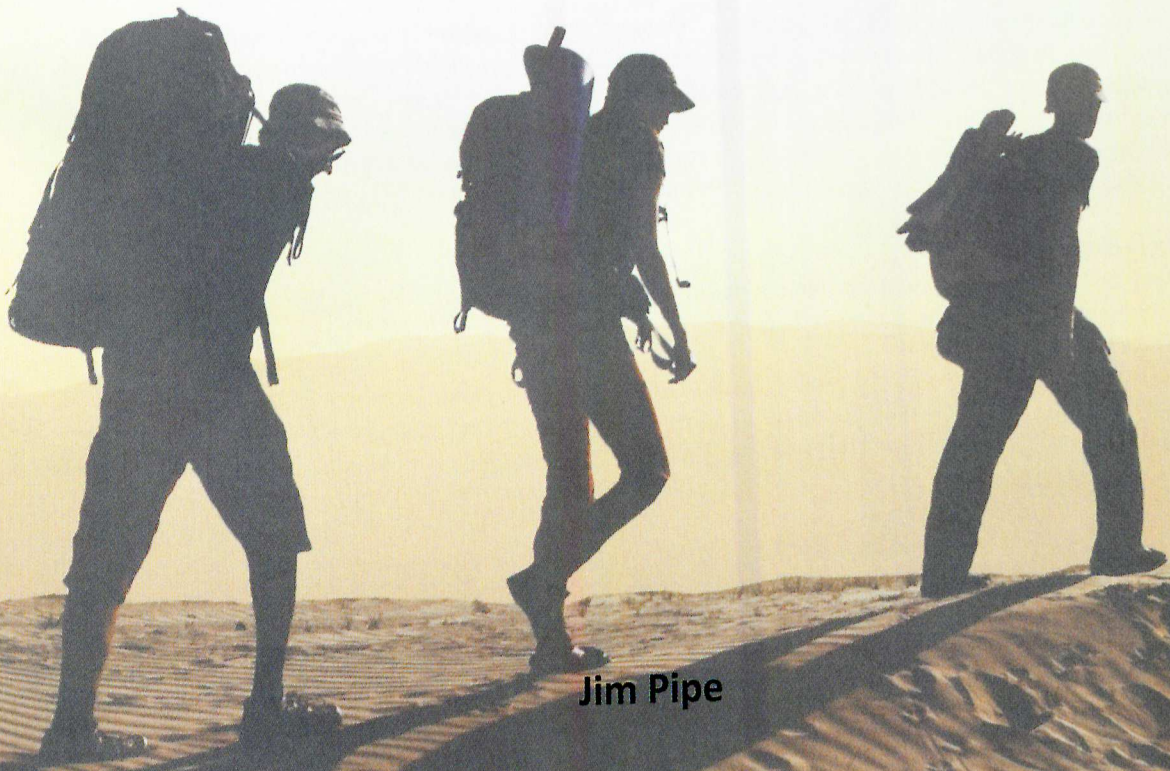

OVERLEVERS

In de wildernis

Jim Pipe

corona

Ars Scribendi Uitgeverij

© 2013 *Nederlands taalgebied*, Ars Scribendi bv, Etten-Leur, Nederland
Oorspronkelijke titel: *Survivors, into the wilderness* © 2010 Brown Bear Books

Vertaling: Karin Beneken-Kolmer
Eindredactie: TekstBalk Redactie bureau, Ria Balk
Vormgeving & DTP: Ada Kuijstermans

ISBN/EAN 978-94-6175-050-1

Alle rechten voorbehouden.

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden veeleenvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

Voor vragen over de uitgaven van Ars Scribendi bv kunt u zich wenden tot de uitgever:
redactie@arsscribendi.com of raadpleeg: www.arsscribendi.com.

De uitgever houdt zich niet verantwoordelijk voor fouten of misvattingen.

Voorzover het maken van reprografische veeleenvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16B Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de St. Reprerecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp. www.reprorecht.nl).

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (art. 16 Auteurswet 1912), kan men zich wenden tot de stichting PRO (Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

Verantwoording:

De uitgever bedankt de volgende personen en organisaties voor hun toestemming om hun beeldmateriaal in deze publicatie te reproduceren.

© Corbis: 12 Kirk Aeder/Icon Sml, 29 boven Oriol Alamany, 14-15 Frans Lemmens, 24 rechtsboven Reuters, linksonder Ted Soqui 10; © iStockphoto: 31 Peter Booth, 3 Sam Burt, 6-7 Jens Carston Roseman, 5 rechtsboven Adrian Dracup, 10-11 Richard Gunion, 5 rechtsonder Michael Svoboda; © Press Association: 6 linksonder Associated Press 6bl, 27bl; © Rex Features: 21 rechtsboven Sipa Press; © Shutterstock: 28 onder Agrosse, 28-29 AP Design, 26 linksonder Joel Bauchat Grant, 24-25 Natalia Bratslowsky, 14 midden EcoPrint, 12-13 Eric Gevaert, 8-9 Simon Gurney, 22-23 Chris Howey, 10 rechtsonder Jessmine, 20 linksonder Jenny Leonard, 26-27 Ralph Loesche, 12 onder Julie Lucht, 25 rechtsboven Ch. Oleksandr, 20-21 Dr Morley Read, 4-5 Alexander Yu Zotov; © The Kobal Collection: 9 boven 20th Century Fox/Dreamworks; © Thinkstock: 16-17, 18-19; © Topham: 5 middenrechts, 16 linksonder, 17 boven, 18 midden, 22 linksonder, 23 rechtsboven, 6 rechtsboven Caro Fotoagature/Bastian, 15 middenlinks HIP, 19 onder Pitcairn-Knowles, 8 The Granger Collection.

Alle internetadressen (URL's) die op pagina 31 worden vermeld, waren geldig bij het ter perse gaan van dit boek. Als gevolg van het dynamische karakter van het internet is het mogelijk dat enkele adressen na het uitkomen van dit boek zijn gewijzigd of dat internetsites zijn veranderd of opgeheven. De uitgever betreurt het als dit voor de lezer ongemak veroorzaakt. De uitgever kan voor dergelijke veranderingen niet aansprakelijk worden gesteld.

Meer informatie over onze uitgaven op www.arsscribendi.com.
Bestellen kan via onze website of bij de boekhandel.

INHOUD

OVERLEVINGSVAARDIGHEDEN	4	ALLEEN IN HET OERWOUD.....	20
DOBBEREN OP DE OCEAAN	6	NEERGESTORT IN DE ANDES	22
ONBEWOOND EILAND	8	PIJNLIJK ONTSNAPT	24
LAATSTE RIT	10	FELSTE HITTE.....	26
HAAIENAANVAL.....	12	VERDWAALD IN DE WOESTIJN	28
IN DE BEK VAN EEN NIJLPAARD.....	14	WOORDENLIJST.....	30
GESTRAND OP HET POOLIJS.....	16	MEER WETEN?	31
WITTE HEL.....	18	REGISTER	32

Vetgedrukte woorden worden uitgelegd in de woordenlijst op pagina 30

OVERLEVINGS- VAARDIGHEDEN

Ontdekkingsreizigers zijn voorbereid op gevaren wanneer ze de wildernis in trekken, maar ook gewone mensen kunnen in een overlevingsstrijd terechtkomen. Vliegtuigen storten soms neer in de bergen. Skiërs en wandelaars kunnen verdwalen. Wat maakt iemand tot een overlever?

OVERLEVING VAN DE STERKSTEN?

Het gaat er niet om hoe sterk je bent. In mei 2009 liep de driejarige Joshua Childers in de Amerikaanse staat Missouri in een t-shirt, luier en schoenen het bos in. Hij overleefde drie dagen en twee nachten in zijn eentje, in de koude stromende regen. Heel veel volwassenen zouden gestorven zijn.

HET HOOFD KOEL HOUDEN

Overlevers blijven kalm wanneer het misgaat. Paul Templar raakte niet in paniek toen een nijlpaard hem probeerde op te eten. Overlevers nemen geen domme risico's. Ze nemen tijd om te rusten, zoals Mauro Prosperi, die in de Sahara verdwaalde. Ervaring helpt natuurlijk wel. Ontdekkingsreiziger Ernest Shackleton kon zijn ervaring goed gebruiken, toen hij zijn mannen van het Antarctische ijs redde.

IN LEVEN BLIJVEN!

Veel overlevers weigeren gewoon te sterven. Na de zware aardbeving in China in mei 2008 zat Ma Yuanjiang zeven dagen vast onder het puin. Hij overleefde de ramp door zijn eigen urine te drinken en papier te eten.

△ Zelfs in de meest onherbergzame omgevingen hebben mensen zich in leven gehouden.

△ Boven: Artsen behandelen een gewonde klimmer.
Midden: Ernest Shackletons schip Endurance kwam vast te zitten in het ijs van Antarctica.
Onder: Een overlevende wordt door een reddingshelikopter in veiligheid gebracht.